

Опера «Червона Шапочка»: від класичного сюжету до модерного втілення

Ольга КУШНІРУК,

кандидат мистецтвознавства

Київський муніципальний академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва подарував глядачам нову прем'єру — дитячу оперу “Червона Шапочка” (2015) Романа Смоляра за однойменною казкою.

Ця прем'єра — яскравий мистецький здобуток колективу театру, покликаний відродити жанр дитячої опери, що бере свій початок від “Кози-Дерези”, “Пана Коцького”, “Зими і Весни” Миколи Лисенка, який започаткував цей жанр. Останнім часом він непомітно випав із кола зацікавлень сучасних композиторів. Тому поставлений із новими прийомами, свіжою музичною лексикою спектакль, безперечно, сподобається дорослим і маленьким глядачам, збагатить репертуарну палітру театру.

Автор музики і лібрето — соліст оперної трупи, випускник вокального факультету Національної музичної академії України Роман Смоляр, який запропонував свою версію розгортання драматургії за принципом театру в театрі. Твір розпочинається з прологу, де перед глядачем постають усі герої майбутньої оповіді як актори, що гратимуть казку. Центальною є мізансцена суперечки між двома акторами, які дискутують, чи потрібна сьогодні дитяча опера юним глядачам, чи ні. У результаті вони обирають казку “Червона Шапочка”, щоб мовою оперної вистави розповісти її і за враженнями глядачів вирішити, чи припала казкова історія до душі.

Звуковій тканині в барвистому оркестровому аранжуванні диригента-постановника Олексія Баженова притаманна інтонаційна виразність характеристик персонажів, яка вперше помітна вже в увертюрі, що налаштовує на розгортання подій. Червона Шапочка, Вовк, Лісоруб, Мати, Бабуся яскраво змальовані з погляду свого музичного амплуа й акторського образу. Червона Шапочка, жвава і життєрадісна дівчинка, надзвичайно задоволена нагоді прогулятися весняним лісом і помилуватися красою природи. Вона щира у спілкуванні з мешканцями лісових хащів, навіть із Вовком. Тому її вокальний партії властива швидкоплинність настроїв, рухливість тематизму, віртуозність, із чим блискуче впоралася Тамара Ходакова (Олеся Біласюк).

Образ Вовка уособлює зло, тому його партія доручена басові, низький тембр якого загрозливо спрямовує перебіг сюжету у сферу передчуття зловісних подій. Характеризуючи Вовка елементами поп-музики, композитор виявляє іронічне ставлення до персонажа та його оточення — лісових бандитів. У протилежній до Вовка манері змальовано рятівника Червоної Шапочки та її Бабусі — хвацького Лісоруба. Його музична партія переважно зіткана з маршових мотивів, чітка настільки, що аж ялинки під пильним оком цього героя виструнчуються, навіть уміють марширувати. Рішучий і відважний Лісоруб, якого з гумором представляє Михайло Нагорний, сприймається як справжній господар лісових нетрів і надійний захисник потерпілих.

За драматургією образам Матері та Бабусі в опері не належать перші позиції, проте композитор їм доручив мелодично яскраві сольні номери, які збагачують цілісне полотно

партитури. Так, дуже зворушливою, своєрідною драматичною кульмінацією спектаклю є арія Матері про дітей, що вчасно не повертаються додому. Натомість образ Бабусі, з її епізодичною сценою-монологом запам'ятався витонченістю акторської подачі, ефектністю індивідуальної манери гри.

Цілісне музично-театральне дійство опери “Червона Шапочка” несе глядачам заряд позитивного світосприйняття. Зокрема цілком органічним є залучення хореографічної складової у талановитому вирішенні балетмейстера-постановника, лауреата міжнародних конкурсів Сергія Кона. Це — феєричні, різнопланові танці птахів, ялинок, лісових хуліганів у натхненному, пластичному виконанні артистів балету. Новаторським рішенням є впровадження мультиплікаційного ряду, що сюжетно переплітався із подіями на сцені. Режисер відеомонтажу Олександра Кравченко талановито втілила цей прийом, який оригінально збагатив сценографію вистави, знімаючи межу між уявою та реальністю. Видовищний характер дійства забезпечувався яскравими зіставленнями кольорової гами декорацій та костюмів персонажів у тонкому баченні художника-постановника Олени Куцої-Чапенко. Завдяки повній творчій самовіддачі акторів, музикантів оркестру, постановному складу опера Романа Смоляра своєрідно представила маленьким глядачам популярну казку про Червону Шапочку, водночас показавши нові широкі можливості розвитку жанру дитячої опери в сучасній музиці.

СЛОВО ПРОСВІТИ

Розміщено 14 Лип 2016 у рубриці Театр

← Ч. 27 (871), 7—13 липня 2016